

Takalo, Minna

Kovasin Tuulivoima Oy

Iin Kovasinkankaan tuulivoimayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu

Aika 4.3.2021 klo 9.00–10.30

Paikka Teams -palaveri

Läsnä	Jaakko Leppinen (kohtaan 5. saakka)	Kovasin Tuulivoima Oy
	Heini Ervasti	Iin kunta
	Taina Törmikoski	POP ELY
	Touko Linjama	POP ELY
	Heli Kinnunen	POP ELY
	Anita Yli-Suutala	Pohjois-Pohjanmaan Museo
	Mika Sarkkinen	Pohjois-Pohjanmaan Museo
	Erika Kylmänen	Pohjois-Pohjanmaan Liitto
	Mari Kuukasjärvi	Pohjois-Pohjanmaan Liitto
	Janne Tolppanen	FCG Oy
	Susanna Greus	FCG Oy
	Minna Takalo	FCG Oy

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtajana toimii Taina Törmikoski Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskuksesta ja sihteerinä Minna Takalo FCG:ltä.

Törmikoski avasi kokouksen ja kertoi kokouksen kulkua. POP Elyn käytännön mukaan hankevastaava saa olla viranomaisneuvottelussa läsnä asialistan kohtaan 5. saakka. Kokoukseen osallistujat esittäytyivät.

2 Kunnan puheenvuoro

Heini Ervasti Iin kunnasta kertoi kunnan näkökulmia hankkeeseen. Kovasinkankaan hankkeen OAS oli nähtävillä jo vuonna 2019, mutta kaavoitushanke keskeytettiin kunnassa esteellisyysasioiden vuoksi. Kaavaprosessi käynnistettiin uudelleen 2020 ja samalla hieman voimalasijainteja tarkistettiin. Syksyllä 2020 OAS oli uudelleen nähtävillä.

lin kunnassa on käynnissä strateginen yleiskaavatyö, jonka yhtenä teemana tarkastellaan myös tuulivoimaa ja sen potentiaalista sijaintia kunnan eri osissa. Tuulivoimaselvitys laadittu lin kunnan alueelle kevään 2020 aikana.

Kunnassa on Kovasinkankaan lähellä meneillään laajempi Ollinkorven tuulivoimahanke, josta on nyt kaavaluonnos nähtävillä. Alkuvuodesta 2021 kunnanvaltuustossa hyväksyttiin Yli-Olhavan suuren hankkeen (50 voimalaa) tuulivoimakaava.

3 Hanketoimijan puheenvuoro

Jaakko Leppinen kertoi hankkeen taustoja. Kovasinkankaan tuulivoimahanke alkoi 2018, jolloin maanomistajat ottivat yhteyttä ja sen jälkeen on lähdetty suunnittelemaan Kovasinkankaalle pienempää tuulivoimapuistoa. Hanketta varten on perustettu iiläinen Kovan tuulivoima Oy, jossa on osakkaana myös kolme hollantilaista yhtiötä. Näillä on kaikilla laaja tuulivoimakokemus taustalla. Kovan tuulivoima Oy:n tavoitteena on löytää pieniä ja keskisuuria yhtiöitä, joiden kanssa tehdään sähkönmyyntisopimuksia. Maanomistajatilaisuus hankkeesta on pidetty 2018. Alueella on myös maanomistajia, jotka vastustavat tuulivoimaa ja osin tältä pohjalta on nykyinen hankealueerajaus hahmottunut.

4 Hankkeen esittely

Tolppanen FCG:ltä esitteli hankkeen, laaditut selvitykset ja kaavakartalla osoitetut asiat.

5 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Törmikoski avasi viranomaispuheenvuorot ja niiden aikana käytiin keskusteluja.

Kuukasjärvi / PP Liitto: Maakunnan tuulivoimakaavat / hankkeet esitelty muutoin kattavasti, mutta Kuusamon Maaningan tuulivoimakaava on hyväksytty, mutta vielä KoHo:ssa.

Kylmänen / PP Liitto: Yhteisvaikutuksina on syytä tarkastella Ollinkorpea, koska yhteisiä näkymäalueita saattaa löytyä Iijokilaaksosta. Näitä on hyvä tutkia tarkasti vaikutustarkastelussa.

Maisemassa ja melussa oli Ketunmaankankaan tuulivoima-alue yhteisvaikutustarkastelussa, mikä sen hanketilanne on? Pitäisikö lin strategiset tuulivoima-alueet ottaa nyt jo huomioon tässä vaikutustarkastelussa?

Ervasti / lin kunta: Ketunmaankankaan hankkeessa STR:llä on haettu luvat voimalarakentamiselle, mutta muuta tietoa ei ole, että ovatko lähdössä rakentumaan.

On tiedossa, että Kovasinkankaan vieressä on potentiaalisia alueita, mutta mitään virallista kaavoitusaloitetta kuntaan ei ole tullut. Strategisessa yleiskaavassa esitettyjä/tunnistettuja tuulivoima-alueita on käsitelty jollain tasolla strategisessa kaavassa, mutta koska tarkempaa tietoa niistä mitkä ehkä toteutuvat, niin saattaa olla haastavaa tässä ko. hankkeessa arvioida niitä.

Törmikoski / ELY: Viranomainen ei voi edellyttää arvioimaan yhteisvaikutuksia muulta osin kuin viireillä olevista hankkeista. Lin strategisessa tuulivoimaselvityksessä on tarkasteltu laajemmin kunnan tuulivoima-alueita ja Kovasinkankaan hankealueen ympäristöstä on löydetty potentiaalisia tuulivoima-alueita ja kiinnostusta alueelle on, mutta nämä hyvin alustavia tietoja. Tässä vaiheessa, kun ei

ole tarkempaa tietoa, niin Ollinkorpi ja Ketunmaankangas ovat niitä potentiaalisia yhteisvaikutusalueita.

Tolppanen / FCG: Jotta voidaan järkevästi arvioida melun ja maiseman osalta yhteisvaikutuksia, tulisi olla jonkinlainen layout tiedossa. Esim. Ollinkorven hankkeen voimalamäärän skaala on niin laaja, että täytyy vielä selvittää, mikä siinä on realistista.

Kylmänen / PP Liitto: Kysymys poronhoidosta; onko käyty keskustelua Kiimingin paliskunnan poroisännän kanssa ja millaisia rakenteita hankealueelle sijoittuu?

Tolppanen / FCG: hanketoimija on käynyt keskustelua poroisännän kanssa.

Sarkkinen / PP Museo: Kaavakartalla on osoitettu molemmat tiedossa olevat muinaisjäännökset; tervahauta ja rakennuksen pohjat. On hyvä lisätä muinaismuistojen tunnus myös kaavaan. Itäosan tervahauta ja lähin tv -alue sijoittuvat melko lähekkäin ja olisi hyvä siirtää hieman etämmälle voimalan rakennuspaikkaa tervahaudasta. Sama eteläosan rakennusten pohjan osalta; sm-1 merkintä osoittaa kohteen keskipistettä ja tielinjaa voisi tarkentaa etämmälle kohteesta.

Yli-Suutala / PP Museo: Rakennettu kulttuuriympäristö on etäällä ja lueteltu hyvin selvityksissä. Vaikutus on lähinnä maisemallinen. Iijokilaakso on tässä vähän kahden tulen välissä, havainnekuvat olivat hyvät ja riittävät, mutta edelleen maisemallisia yhteisvaikutuskohteita saattaa olla.

Kinnunen / POP ELY: Ely (Pahtamaa) on aiemmin lausunut piekanamuutosta. Hankkeessa ei ole tehty muuttolinnuston osalta maastonselvityksiä, mutta on käytetty muutonseuranta-aineistoa Ollinkorven ja Yli-Olhavan hankkeista osalta. Ollinkorpi on piekanamuuton osalta hankalammassa paikassa. Kovasimen selvityksissä on riittävän analyttisesti käsitelty piekanan muuttoreittiä olemassa olevan aineiston pohjalta. On myös hyödynnetty rakennettujen tuulivoima-alueiden seurantatuloksia. Arvokkaat luontokohteet on hyvin tunnistettu ja huomioitu kaavassa. Direktiivilajeista; lepakot on kartoitettu ja viitasammakot on mainittu vain, että on havainnoitu, mutta tämän osalta on syytä tarkentaa selvitysmenetelmää. Tuulivoimahankkeissa myös susi on syytä huomioida hyvin. Hanhimuuttoa alueella on ja niiden osalta on syytä käsitellä hyvin myös vaikutusarvioinnissa.

Laaditut luontoselvitykset ovat riittäviä, kun vielä täsmennetään menetelmäkuvauksia ja vaikutusarviointeja suden, viitasammakon ja hanhien osalta.

Happamat sulfaattimaat; paikoin korkeita pitoisuuksia. Tulee varautua riskeihin ja niiden estämistimenpiteisiin.

Takalo / FCG: viitasammakkoa on selvitetty pesimälinnuston sovelletun kartoituslaskennan yhteydessä. Tarkennetaan vielä menetelmäkuvauksia luontoselvitysraportissa. Suden lähin reviiri ja sen koko esitetään luontoselvityksessä. Vaikutusarvioinnit tarkennetaan kaavaselostukseen näiltä osin.

Linjama / POP ELY: Mikä on hankkeen tarkempi aikataulu eli odotetaanko viranomaiskommenteilta nyt vielä sellaisia asioita, joita vielä otetaan huomioon aineistossa ennen nähtävilleseloa?

Perusparannettavan tiestön sijoittuminen on syytä ottaa huomioon pohjavesialueiden kohdalla tarkasti. Vaikutusarviointi etenkin pohjoisen kautta Tiironkankaalle tulevan tien (mahdollinen uudelleen rakentaminen) osalta kunnollinen vaikutustarkastelu. Mikäli Tiironkankaan tielinjausta ei käytetä, on toinen kuljetusreittivaihtoehto arvioitava myös.

Elyn näkökulmasta vedenottamo on ihan ehdottoman tärkeä tässä hankkeessa ja sen vaikutusarvioinnin on oltava pätevä. Voimaloiden sijainnin osalta mitä etäämmälle pv -alueesta voimalapaikat sijoittuvat, sen parempi. Pv-asioissa Marian kommentit vaikutusarviointista toimitettu etukäteen sähköpostilla;

Maria Ekholm-Peltonen 4.3.2021:

OASIin ja oli korjattu ELYn lausunnon mukaisesti pohjavesialueita koskevat asiakohdat.

Pohjavesiensuojelun kannalta on tärkeää, että voimaloiden rakenteet ja rakentamistoimenpiteet sijoittuvat pohjavesialueiden ulkopuolelle ja näin onkin. Huomioitavaa on lisäksi, että voimaloiden rakentamiseen tarvittavan tiestön sijoittamisella on merkitys pohjavesien suojelun kannalta ja se on syytä ottaa huomioon suunnitelmissa. Tiironkankaan läpi kulkeminen aivan vedenottamon vierestä aiheuttaisi riskin vedenottamolle. Suurin rakenteiden kuljettamiseen tarvittava tiestö vaatii suurehkoja kaivuutöitä, joiden toteuttaminen saattaa täyttää vesilain mukaisen yleisen luvanvaraisuuden. Huomioitava siis alla oleva kaavamääräys:

” Pohjavesialueella tapahtuvaa toimintaa ja rakentamista rajoittaa pohjaveden pilaamiskielto YSL 17 §, maaperän pilaamiskielto YSL 16 § ja VL 3 luvun 2 § vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus. Alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laatu ja määrällinen tila eivät heikenny.”

Onko pääesikunnan lausunnot hankkeesta pyydetty?

Tolppanen / FCG: Lentoestelausunto on tullut ja se on puoltava.

Kaava-alueen eteläpuolelle sijoittuva FG:n voimalinja on se mihin mahdolliset merituulipuistojen sähkönsiirto toteutetaan. Huomioitava, että mikäli voimajohtokäytävää on levennettävä, niin etäisyys voimaloihin jää edelleen riittäväksi.

Maisema on oleellinen tässä hankkeessa; havainnekuvat ovat kattavat ja niihin on panostettu. Yhteisvaikutukset Ollinkorvan kanssa on selvitettävä ja arvioitava hyvin.

Happamat sulfaattimaat; kaavamääräys näistä, pohdittava olisiko syytä esittää kaavassa.

Kaavamääräysten esitysjärjestys; oleelliset määräykset ensin. Kunnan pohdittavaksi jää, että halutaanko antaa kaavamääräyksessä esim. haruksia tai lentoestevaloja koskevia ohjeistuksia.

Tuulivoimalan sijainti ja numero kaavamääräyksessä; onko kaavamääräysten suhteen päällekkäisyyttä eli tv -alue ja tuulivoimalan sijainti erillisinä määräyksinä?

Tolppanen / FCG: Ns. tuplamääräys johtuu siitä, että puolustusvoimille 100m siirtymä on yleensä ollut kynnys maksimiliikkumavaraksi kaavan hyväksymisen jälkeen. Mutta tv-alueet ovat paikoin laajempia, jotta myös mahd. harukset mahtuisivat tv-alueelle tarvittaessa vielä mahdollisen siirtymän jälkeenkin. Ilman haruksia tv-alue kuitenkin mahdollistaisi jopa yli 100m siirtymän voimaloille. Tämän vuoksi voimaloiden siirtymävaraa rajoitetaan myös sanallisella määräyksellä.

Törmikoski / Ely: Tämä voimalan kaavamääräys on tärkeä asia ja se tulee avata kaavassa siten, että myös rakennuslupitus voi sen yksiselitteisesti käsitellä.

Mikä on hankkeen aikataulu?

Ervasti / lin kunta: Aikataulullisesti kaavaehdotus tulisi nähtäville syksyllä. Kunta voi toimittaa palautetta sitä mukaa kun sitä tulee.

Törmikoski / Ely: Hyvä, kehitettävä hanke. Selvitykset voidaan todeta riittäväksi, ja on harvinaista, että hankkeen aloitusvaiheen viranomaispalaverissa saadaan jo käsitys hankkeesta ja voidaan arvioida selvitysten riittävyys. Kokonaisuutena hankkeella hyvät edellytykset mennä eteenpäin.

6 Muut asiat

Ei muita asioita.

7 Kokouksen päättäminen

Törmikoski päätti kokouksen klo 10.28.

Muistion laatija

Minna Takalo, FCG Finnish Consulting Group Oy

Jakelu

Osallistujat ja kokoukseen kutsutut, Ely:n kirjaamo

Tiedoksi

FCG:n työryhmä